

hoe help je een jongere echt bij de studiekeuze? inspiratielijst.

Of je nu ouder, leerkracht, werkgever of gewoon een geëngageerde burger bent: je hebt meer invloed op de studiekeuze van jongeren dan je misschien denkt. Niet door te sturen of te adviseren, maar door de manier waarop je praat over opleidingen, talent en succes.

Deze tips zijn geen checklist om af te vinken. Ze zijn een warme uitnodiging om je eigen rol te bekijken. En misschien een paar gewoontes in vraag te stellen.

als ouder

- Zie jezelf als klankbord, niet als routeplanner. Vraag 'Waar krijg je energie van?' in plaats van 'Wat houdt de meeste opties open?'.
- Maak je eigen bezorgdheden bespreekbaar, maar houd ze gescheiden van de keuze van je kind.
- Laat keuzes groeien op basis van echte ervaringen: bezoeken, gesprekken, een stage, een studierelevante bijbaan.
- Let op hoe je zelf over opleidingen praat. Wie een richting als 'veiliger' of 'minderwaardig' bestempelt, doet mogelijk waardevolle deuren dicht voor zijn kind.

als leerkracht of begeleider

- Benoem talent concreet en koppel het aan vaardigheden, niet aan onderwijsvormen.
- Doorbreek de hiërarchie tussen opleidingen actief, ook in je dagelijkse taalgebruik.
- Breng beroepen of loopbanen tot leven met echte verhalen, niet met abstracte perspectieven.
- Stel jezelf de ongemakkelijke vraag: welke opvattingen heb ik zelf over wat een 'sterke' of 'zwakkere' richting is?

als werkgever

- Schrap waar mogelijk het diploma als selectie criterium. Schrijf vacatures zo veel mogelijk uit op basis van vaardigheden (skills based hiring).
- Zet je bedrijf al heel vroeg op de radar van talent, lang voor de studiekeuze.
- Werk aan een sterke leercultuur en erken nieuwe leervormen zoals e-learning, AI-tutorials, peer-to-peer keren als volwaardige opleidingstrajecten.
- Koppel interne groeikansen los van het diploma waarmee iemand aan boord komt.

als samenleving

- Besef dat taal hiërarchie in de hand werkt. 'Laaggeschoold', 'sterk profiel', 'minderwaardige richting' zijn geen neutrale begrippen.
- Geef vakmanschap en technische expertise de status die ze verdienen: als volwaardige keuze, niet als plan B voor wie iets anders niet haalde.
- Wees je ervan bewust dat een loopbaan zelden een rechte lijn is en dat omwegen geen mislukkingen zijn.